

**Психологиялық-педагогикалық қызметтің «Первомай ауылының ЖОББМ» КММ
педагог-психологы Поликовская Н.Э.-нің 2024-2025 оқу жылындағы жұмысына талдау.**

Мақсаты:

Білім беру процесіне қатысушыларға психологиялық қолдау көрсету, қолайлы әлеуметтік-психологиялық орта қалыптастыру және психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу.

Міндеттері:

1. Оқушылардың тұлғалық және зияткерлік дамуына, сәтті әлеуметтенуіне жәрдемдесу.
2. Оқушылармен психодиагностикалық, кеңестік, ағартушылық-алдын алу, түзету-дамыту және сараптамалық-әдістемелік бағыттар бойынша жұмыс жүргізу.
3. Оқу, әлеуметтік және эмоциялық салалардағы мәселелер бойынша оқушыларға, педагогтерге және ата-аналарға ақпараттық қолдау көрсету.

Психологиялық-педагогикалық қызметтің негізгі бағыттары:

1. Психодиагностикалық қызмет.
2. Түзету-дамыту жұмысы.
3. Алдын алу және ағартушылық жұмыс.
4. Кеңес беру.
5. Ұйымдастырушылық-әдістемелік жұмыс.
6. Ата-аналармен жұмыс.
7. Педагогтермен жұмыс.

1. Психодиагностикалық қызмет.

Психологиялық-педагогикалық жұмыс жоспар бойынша, сондай-ақ мұғалімдер мен оқушылардың сұраныстары негізінде жүргізілді. Оқушыларды оқыту үдерісінде психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу аясында диагностикалық зерттеулер өткізілді. Оқу жылы ішінде 68 диагностикалық әдістеме жүргізілді.

Бастауыш мектеп жағдайына бейімделу кезеңі (1-сынып оқушылары).

Оқушыларға күнделікті бақылау жүргізілді, бейімделу деңгейін анықтауға бағытталған психологиялық тесттер өткізілді. Оқу жылының соңында танымдық үдерістер мен эмоционалдық жағдай деңгейін анықтау мақсатында тестілеу өткізілді. Мен «Менің балам – бірінші сынып оқушысы» бағдарламасы бойынша бірінші сынып оқушыларының бейімделуіне арналған топтық жұмыс жүргіздім. Барлық сыныптарда ата-аналармен жақсы қарым-қатынас орнаған, қорқыныш пен алаңдаушылық байқалмайды. Оқушылар арасында келесі қиял түрлері басым: рационалистік, шығармашылық, көркем-эмоциялық.

Оқу жылының соңында оқушылардың танымдық үдерістері мен эмоционалдық жағдай деңгейін анықтауға арналған психологиялық тестілеу жүргізілді. Танымдық сала бойынша Керн-Йерасек тесті қолданылды. Эмоциялық-ерік саласы бойынша «Менің отбасым», «Күн, бұлт, жаңбыр» проективті әдістемелері, Т.А.Нежнова ұсынған «Мектеп туралы әңгіме» әдістемесі қолданылды.

Әр сыныпта танымдық үдерістердің жоғары және орта деңгейлері басым. Эмоциялық фон тұрақты. Позитивті эмоциялар басым: бақыт, қуаныш, таңданыс, қызығушылық, қанағат сезімі.

Бесінші сынып оқушыларының орта буында бейімделу кезеңі бақылау, сабақтан тыс уақытта, сабақтарда және сыныптан тыс іс-шараларда жүргізілді. Оқушылармен және олардың ата-аналарымен жеке әңгімелер өткізілді. Келесі психологиялық тапсырмалар қолданылды: «Досына сыйлық» және «Достық» ойын тренингі.

Оқу жылы ішінде 5–11-сынып оқушылары арасында тренингтер өткізілді. Мақсаты – ұжымды біріктіру, өзін-өзі бағалау деңгейін анықтау, коммуникативтік қабілеттерін дамыту, қалыңдықтардың алдын алу, тиімді және қалыңдықсыз қарым-қатынасқа үйрету, өзін-өзі анықтау дағдылары мен позитивті ойлауды дамыту.

Қорытынды:

Жүргізілген диагностикалық жұмысты бағалай отырып, қолда бар әдістемелер оқушыларда кездесетін әртүрлі мәселелерді жеткілікті нақты әрі толық анықтауға мүмкіндік береді деген қорытынды жасауға болады.

Ч. Спилбергердің «Жеке тұлғалық мазасыздық» диагностикалық әдістемесі

Оқушылар – 11 «Б» сынып

Мақсаты: оқушылардың жеке тұлғалық мазасыздық деңгейін анықтау.

Жоғары мазасыздық деңгейі (45 және одан жоғары)	Орташа мазасыздық деңгейі (31-ден 44-ке дейін)	Төмен мазасыздық деңгейі (30-ға дейін)
15 % (2 оқушы)	85 % (11 оқушы)	-----

Қорытынды: әдістеме нәтижелері бойынша 2 оқушыда жоғары деңгейдегі мазасыздық байқалды; 11 оқушыда – орташа деңгейдегі мазасыздық анықталды.

Ұсынымдар: оқушылардың мәселелерін анықтау мақсатында жеке және топтық әңгімелер жүргізу, жеке-тұлғалық мазасыздық деңгейі жоғары оқушыларға ерекше көңіл бөлу.

Мюнстербергтің «Назар аударудың іріктемелілігі» тесті бойынша диагностикаға талдау

Оқушылар – 9 «Б» сынып

Мақсаты: саналы мақсат қойылған жағдайда ақпаратты қабылдау мен назар шоғырлану деңгейін анықтау.

Төмен деңгей	Орта деңгей	Жоғары деңгей
20 % (2 оқушы)	30 % (3 оқушы)	50 % (5 оқушы)

Қорытынды: диагностика нәтижелері бойынша:

50 % (5 оқушы) – жоғары деңгейдегі зейінге ие;

30 % (3 оқушы) – орта деңгейде;

ал 20 % (2 оқушы) – төмен деңгейдегі зейін көрсетіп, оқу барысында қиындықтарға тап болады.

9 «А» сыныбы

Төмен зейін деңгейі	Орташа зейін деңгейі	Жоғары зейін деңгейі
33 % (2 оқушы)	33 % (2 оқушы)	33 % (2 оқушы)

Ұсынымдар: зейін, есте сақтау және ойлау қабілетін дамытуға арналған логикалық тапсырмаларды қолдану.

«Ойлау жылдамдығын зерттеу» әдістемесінің нәтижесі

4 «А» сыныбының оқушылары

Төмен зейін деңгейі	Орташа зейін деңгейі	Жоғары зейін деңгейі
33 % (2 оқушы)	50 % (3 оқушы)	16 % (1 оқушы)

4 «Б» сыныбының оқушылары

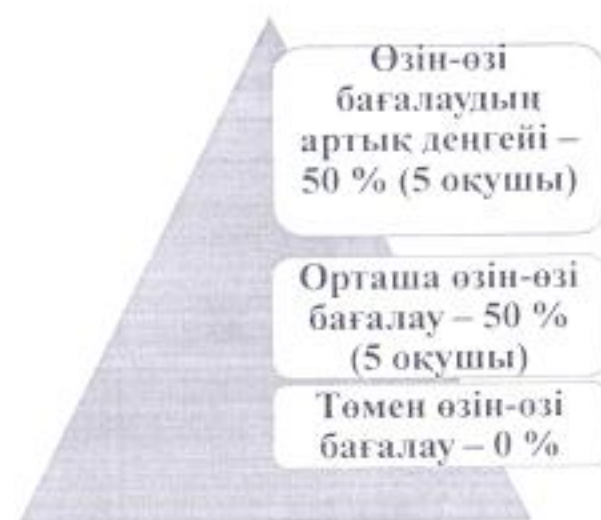
Төмен зейін деңгейі	Орташа зейін деңгейі	Жоғары зейін деңгейі
18 % (2 оқушы)	64 % (7 оқушы)	18 % (2 оқушы)

Қорытынды: әдістеме нәтижелері бойынша 4-сыныптарда орташа ойлау деңгейі басым екені көрінеді.

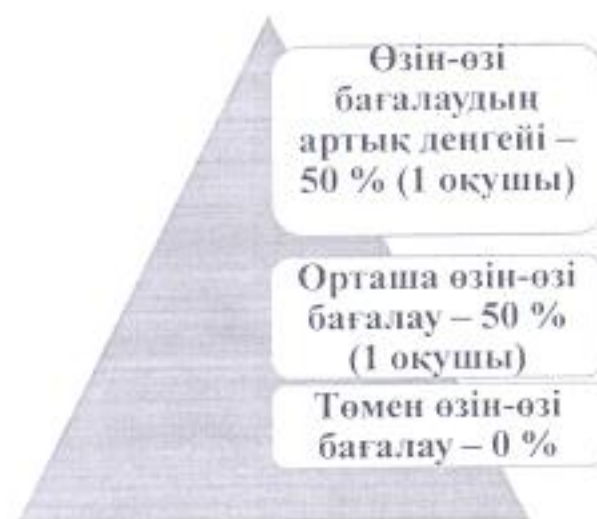
«Өзін-өзі бағалауды анықтау» диагностикалық әдістеме (Т. Д. Марцинковская)

Мақсаты: оқушылардың өздері туралы түсінігін қалыптастыру және өзін-өзі бағалауды түзетуге көмектесу.

5 «Б» сыныбының оқушылары

5 «А» сыныбының оқушылары

Ұсынымдар:

Сыныпта және іс-шараларда өзін-өзі бағалауы жоғары оқушыларды бөлектемеу, барлық оқушыларға тең дәрежеде көңіл бөлу қажет.

2. Ұйымдастырушылық-әдістемелік және сараптамалық жұмыс.

Бұл жұмыс келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады: құжаттарды рәсімдеу, түзету-дамыту, ағартушылық және сараптамалық жұмыстарды әзірлеу; диагностикалық нәтижелерді өңдеу және талдау; оқушылар мен ата-аналарға арналған ұсыныстар, ескертпелер, буклеттер дайындау; ағартушылық мини-лекцияларды жинақтап, толтыру; сабақтарға қатысу.

Сыныптағы психологиялық климатты бақылау, оқушылардың мұғалімді қабылдауы мен сабақтағы мінез-құлқын қадағалау мақсатында мен 41 сабақты бардым.

Сабақтарға қатысқаннан кейін қорытынды жасадым: сабақтағы психологиялық климат негізінен жақсы, оқушылардың

басым бөлігі оқу үдерісін қалыпты қабылдап, мұқият дайындалады, бірақ кейбір оқушылар бейжай, зейіні жинақталмаған, жиі сабақ барысында алаңдайды. Мұндай жағдайларды болдырмау үшін жеке және топтық әңгімелер, түзету, алдын алу және ағартушылық жұмыстар жүргізу қажет.

3. Түзету-дамыту жұмысы.

Менің қызметімдегі негізгі бағыттардың бірі — түзету-дамыту жұмысы. Арнайы көңіл бөлу қажет балалар — бейімделу қиындықтары бар оқушылар.

Түзету бағдарламасының басты мақсаты – оқушыларға қазіргі заманғы мектеп оқушысының нақты бейнесін қалыптастыруға көмектесу, оларды жүйелі оқыту жағдайында мектепке жақсы бейімделуіне ықпал ету.

Бейімделу сабақтарын тек психолог емес, мұғалім де жүргізеді. Сабақтардың мазмұны дамытушылық сипатта болып, балаларға мектеп пен оқушы рөлі туралы дәлірек түсінік қалыптастыруға бағытталған.

Түзету-дамыту жұмысы оқушыларға оқу материалдарын, дағдыларды меңгеруге ғана емес, сондай-ақ алдағы мектеп өміріне дайындалуға мүмкіндік береді. Негізінен сабақтар ойын түрінде өтеді және дидактикалық, түзету және терапевтік міндеттерді шешеді, қиялды, ойлауды, сөйлеуді дамытады.

Мен өз кезегімде балалардың жеке даму барысын ата-аналарымен қарым-қатынас арқылы қадағалаймын.

2024-2025 оқу жылы ішінде бастауыш, орта және жоғарғы сыныптарда 49 дамытушы сабақ өткізілді (сынып сағаттары, тренингтер және т.б.). Қолданылған әдістемелер: «Ғажайыптар әлемі», «Не жоғалды?», «Сөздерді қалпына келтір», «Сандық қатарды жалғастыр», «Суреттегі өзгерістер», «Өлең құрау», «Айырмашылықты тап» және басқалар.

Бірінші сыныптарда «Мен – бірінші сынып оқушысым» түзету сабақтары өткізілді; 5, 6, 7, 8 сыныптарда — «Мен осы әлемде жалғыз емеспін» тақырыбында; 9 және 11 сыныптарда «Орта мектептің жаңасы», «Достықты бағалауды үйрен» тренингтері, «Бір-бірімізге жол ашайық» тренингі, «Мен кіммін, өзгелерден несімен ерекшеленемін?» тренингі, «Өзімді танып білемін бе?» әңгімесі, «Қақтығыстарсыз әлем» тренингі, «Жестоктық пен зорлық-зомбылыққа қарсы қалай тұру керек?» сынып сағаты, сондай-ақ стресс тұрақтылығын дамытуға арналған «Өзін-өзі сенімділік пен өзін-өзі реттеу» тренингі өткізілді.

Сабақтар жеке және топтық түрде ұйымдастырылады. Мен өткізген дамытушы сабақтар: «Достық», «Біз әртүрліміз, бірақ бір отбасының баламыз», «Біздің сезімдеріміз», «Тыныштықтың күші», «Сенің айналадағы әлем», «Көңіл-күйіңді жақсартып ал» және т.б.

9-11 сынып оқушылары арасында ҰБТ мен ҰББ алдындағы кернеуді төмендету және көңіл-күйді көтеру мақсатында тренингтер өткізілді. Жаттығулар оқушыларға ұнады, барлығы көп позитивті эмоция алды.

4. Алдын алу және ағартушылық жұмыс.

Мектептегі қақтығыстарды болдырмау, стресс пен агрессияны төмендету мақсатында мен оқушылармен профилактикалық жұмыстар жүргіземін. Бұл жұмысқа ішкі мектеп бақылауында тұрған балалардың сабаққа қатысуын қадағалау, балалардың мінез-құлқы мен тәрбиесіне байланысты ата-аналармен әңгімелер жүргізу, сынып сағаттарын өткізу кіреді. Мен өткізген тренингтер мен әңгімелер тақырыптары: «Біз бәріміз әртүрліміз», «Қақтығыссыз әлем», «Бірге зорлық-зомбылыққа қарсы», «Қауіпті ойындар», «Өмірімдегі қарым-қатынас», «Гармонияға қарай», «Балалық шақтағы салауатты өмір салты – өмір бойы жетістік кепілі», «Зорлыққа қарсы» буклеттер дайындалды.

Педагог-психологтың маңызды міндеттерінің бірі – оқушыларға мамандық таңуға көмек көрсету. Осы бағытта мен сынып жетекшілеріне «Мамандықты қалай таңдау керек», «Уақыт бізді таңдайды», «Ата-ананың жұмыс орнында бір күн» жобалары бойынша сынып сағаттарын дайындауға және өткізуге көмектесемін. Оқушылармен «Мамандық таңдау – жауапты іс» тақырыбында әңгімелер мен тренингтер жүргіземін. Сынып жетекшілеріне мамандықтар туралы стенд дайындау, қызықты мамандық сайттарымен таныстыру ұсынылады. Кәсіби дамуды одан әрі жалғастыру керек.

«Психология апталығы» жобасы аясында «Эмоциялар әлемі» жоспары бойынша іс-шаралар өткізілді. «ҰБТ-ға дайындық кезеңінде оқушыларға психологиялық қолдау көрсету, стресске төзімділік, өзін-өзі сенімділік пен табысты тест тапсыру мотивациясын қалыптастыру» жоспарына сәйкес профилактикалық жұмыстар жүргізілді. Өткізілген іс-шаралар: «Стресстік емтихан жоқ» сынып сағаты (<https://www.instagram.com/p/DJi2VwyTmsi/?igsh=MWF6NiQxNTZ2dXJneA=>); «Өзін-өзі сенімділік пен өзін-өзі реттеу» тренингі (<https://www.instagram.com/p/DJl1DocHIpOC/?igsh=MWN3dGx6cGN4bmRneA=>); «Емтихан алдындағы толқуды жеңу» тренингі; «Емтиханға қалай дайындалу керек», «Емтихан кезінде қалай дұрыс әрекет ету керек» тақырыптарында шағын

лекциялар; «Жеке тұлғаның мәндік-құндылықтық сферасы» тренингі
(<https://www.instagram.com/p/DJ6KHKglAvX/?igsh=MTBiMzdkOD86YzMwaw==>)

Кенес беру барысында келесі міндеттер шешілді:

1. Өтінішті анықтау және нақтылау;
2. Бұзылыстарды диагностикалау;
3. Оқушыларға, мұғалімдерге, ата-аналарға қорытынды аттестацияға және ҰБТ-ға дайындық мәселелері бойынша ұсыныстар беру.

2024-2025 оқу жылында жеке және топтық консультациялар өткізілді.

6. Мұғалімдермен жұмыс.

Мұғалімдерге арналған әдістемелік консультациялар жүргізілді: «Бітірушілердегі уайымды алдын алу: мұғалімнің рөлі», «Қысымды қалай азайтып, бітірушілерді ынталандыруға болады», «ҰБТ-ға дайындық кезеңінде оқушыларға психологиялық көмек» тренингі, «Стрессті және эмоциялық күйді басқару» тренингі.

7. Ата-аналармен жұмыс.

Ата-аналар чаттарында ақпараттық посттар жарияланды: «ҰБТ-ны сәтті тапсыруда ата-ананың рөлі», «Баланың жүктемесін азайтып, қалай көмектесуге болады», «Ата-аналардың қателігі: қысым көрсету, салыстыру, жоғары күтулер». Жеке әңгімелер жүргізілді, ата-аналар жиналыстарында психолого-педагогикалық көмек көрсетілді. Өткізілген ата-аналар жиналыстары: «Отбасының ҰБТ-ны сәтті тапсырудағы рөлі. Қалай зиян келтірмеу керек?», «Емтихан кезеңінде баланы қалай қолдау керек». Жеке әңгімелер, консультациялар, ескертпелер: «Емтихан алдындағы оқушыны қалай қолдау керек», «Стресс кезеңінде не айтуға, не айтпауға болады». Сондай-ақ жеке және топтық консультациялар жүргізілді.

Қорытынды: Жалпы алғанда, өткізілген консультациялық жұмыс қажетті консультациялық міндеттерді шешуге мүмкіндік берді.

Жылдар	«Үздік психолог» конкурсы	«Үздік психолог кабинеті» конкурсы	Басылымдар	Шақырылымдар (аудан, облыстық, республикалық)	Авторлық жобалар	Семинарлар, конференциялар, вебинарлар, конкурстарға қатысу	Ескертпелер
2022-2023	Поликовская Н.Э. «Үздік психолог» конкурсында II орын		Поликовская Н.Э.	Поликовская Н.Э.		Поликовская Н.Э. Диплом	
2023-2024				Аудандық кустовой семинар. Ата-аналарға кенестер: «Балаларды емтиханға қалай дайындауға болады»		Аудандық кустовой семинар: «Баланы емтиханға психологиялық қалай дайындау керек» Сертификат	
2024-2025 (1 жартыжылдық)			Республикалық ғылыми-тәжірибелік журнал «Ы.Алтынсар				

			ин ізбасарлары», тақырыбы: «Жанға арналған көпқырлы мамандық»				
--	--	--	---	--	--	--	--

Директор КГУ «ООШ села Первомайка»

Педагог-психолог:

Нысанбаева Ж.Г.

Поликовская Н.Э.